

Norsk Folkehjelp

Fagbevegelsens solidaritetsorganisasjon

FO

Kvinne- og ungdomsrettigheter i Sør-Sudan
Fellesorganisasjonen
Statusrapport 2020

TUSEN TAKK FOR SOLIDARITETSSAMARBEIDET!

Norsk Folkehjelps visjon er *Solidaritet i praksis*. Å ha en samarbeidspartner som Fellesorganisasjonen, som bygger på de samme verdiene som oss, er viktig for å kunne nå de målene vi setter oss og for å motivere oss til å gjøre et godt arbeid.

Gjennom vår samarbeidsavtale bidrar forbundet til vårt Norad-støttede utviklingsarbeid i Sør-Sudan. I samarbeidet er det fokus på rettighetene til kvinner og ungdom, et arbeid som gjøres i de fleste av landets delstater. Støtten omfatter blant annet aktiviteter for å redusere kjønnsbasert vold, bedre folks juridiske rettighetene, øke tilgangen til spare- og lånegrupper, og aktivisere ungdom innenfor idrett, kultur og ulike kampanjer.

Norsk Folkehjelps overordnede mål i Sør-Sudan er å redde og beskytte liv, og bidra til fred, stabilisering og utvikling. Vi har i det siste sett at det er oppnådd noen

viktige seirer i arbeidet. Fellesorganisasjonen støtter, og etter lang tids kamp har lokalbefolkningen endelig fått en plass ved forhandlingsbordet, noe som har kommet lokalsamfunnet til gode gjennom økt sysselsetting, mer utdanning for ungdom og bedre helsetjenester.

FO har egne ambassadører for solidaritetsarbeidet – to fra Akershus og to fra Hedmark – som har bidratt til at støtten til Sør-Sudan er blitt godt kjent i forbundet. I tillegg har forbundet gjennom sine avdelinger bidratt til andre av våre prosjekter i perioden.

Vi takker Fellesorganisasjonen for solidariteten og engasjementet, og ser fram til videre langsiktig samarbeid.

Henriette Killi Westhrin
generalsekretær, Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, sanitet og redningstjeneste, humanitær mine- og eksplosivrydding og flyktning- og integreringsarbeid. Norsk Folkehjelp har rundt 13 200 medlemmer i Norge, og 2300 ansatte i 40 land.

NORSK FOLKEHJELP I SØR-SUDAN

Norsk Folkehjelp har vært til stede i Sør-Sudan siden 1986. Støtten til det viktige sivilsamfunnsarbeidet har siden den gang vært sentralt i arbeidet vårt, både under borgerkrig og konflikt og i mer fredelige perioder.

De siste 15 årene har Sør-Sudan gått fra konflikt til forhandlinger med Sudan, fra selvstendighet i 2011 og til ny borgerkrig i 2013. Vårt overordnede mål er å bidra til et stabilt og fredelig land der folk har innflytelse over utviklingen. Vi ønsker å styrke det organiserte sivilsamfunnet, med arbeid for både landrettigheter og kvinner og ungdom. I juli fikk Norsk Folkehjelp ny landdirektør da nederlandske Hilde Bergsma begynte på kontoret vårt i Juba. Hun har mange års erfaring fra både Sør-Sudan og andre utviklingsland.

Den siste borgerkrigen som fortsatt pågår i deler av landet har ført til at 2,2 millioner mennesker har flyktet til naboland for å slippe unna krigens redsler. 1,5 millioner er internt fordrevne. Krigen har også ødelagt

landbruket, noe som har ført til en enorm prisstigning på matvarer. Landet er i tillegg ofte rammet av henholdsvis tørke eller mye nedbør, som fører til flom. 5,5 millioner mennesker, halvparten av landets befolkning, er helt avhengig av matvarehjelp for å overleve, ifølge FN.

I februar ble opprørsleder Riek Machar tatt i ed som visepresident i regjeringen til president Salva Kiir. De to krigsrivalene dannet en samlingsregjering som ledd i en fredsavtale for å få slutt på den brutale borgerkrigen i landet. 2020 har vært preget av en noe mer politisk optimisme, men korona, økonomisk krise og flere store flommer har satt befolkningen på nye prøver. FN advarer nå om fare for hungersnød i landet. Koronapandemien har ført til mindre utvinning

av olje, og oljeinntektene har kollapset. I et land nesten alle inntektene kommer fra olje, er det en katastrofal økonomisk krise.

Norsk Folkehjelp samarbeider med Verdens matvareprogram (WFP), som tidligere i år ble tildelt Nobels fredspris. Vi distribuerer maten WFP leverer. Norsk Folkehjelp har også en ordning der lokalbefolkningen for eksempel bygger diker for å stanse flommene. I bytte får de mat.

Utgitt av: Norsk Folkehjelp
Trykk: LO Media
Layout og tilrettelegging: Kirsti Knudsen og Anne Vines
Foto: Norsk Folkehjelp

KAMPEN FOR EN VARIG FRED

Siden 2013 har 400 000 mennesker mistet livet på grunn av sult og den pågående konflikten i Sør-Sudan. Nærmere fire millioner er fordrevet. Halvparten av landets befolkning mangler mat. Med støtte fra Fellesorganisasjonen gjør Norsk Folkehjelps partnere en stor innsats for et tryggere samfunn.

Den siste fredsprosessen i Sør-Sudan ble avsluttet i september 2018, og en nasjonal enhetsregjering ble dannet tidlig i 2020. Selv om innbyggerne setter sin lit til fredsavtalen, har mange også en betydelig frykt for at den ikke vil lykkes. Politisk og økonomisk makt er fremdeles konsentrert på få hender, blant personer som har forsynt seg av landets inntekter for egen vinning.

Til tross for innføringen av mer restriktive lover og straffereaksjoner, har sivilsamfunnet funnet nye måter å arbeide for politisk endring på. Grasrotorganisasjonene – inkludert mange av Norsk Folkehjelps partnere – har et utstrakt samarbeid og har inngått viktige allianser for å sikre sivilsamfunnets deltakelse i fredsprosessene. Partnerne har brukt ulike strategier for å oppnå innflytelse. Mange har blitt bedre til å bruke mediene for å få økt oppmerksomhet rundt sine kampsaker, noe som ikke er noen liten prestasjon med tanke på konfliktnivået og innskrenkningen av sivilsamfunnets handlingsfrihet. Ett eksempel er #Anataban-kampanjen for fred, som startet i 2016 og raskt ble en sterk ungdomsbevegelse. Sør-Sudans sivilsamfunn organiserte også de første gateprotestene i nyere historie med *Women's Silent March* i Juba, i desember 2017.

STOR AKTIVITET

To nye koalisjoner – South Sudan Civil Society Forum (SSLS), som består av 200

Norsk Folkehjelps partnere i Sør-Sudan gjør en stor innsats for å bedre kvinners situasjon. SSLS har for eksempel fremmet et lovforslag om kvinners rett til å eie, registrere og arve land.

ulike organisasjoner, og Women's Coalition, dannet for aktiv deltakelse i fredsprosessen – har vunnet stor respekt for sin innsats. Flere av deres forslag er tatt inn i fredsavtalen (R-ARCISS), inkludert bestemmelsen om at det skal være minimum 35 prosent kvinner i politisk ledelse på alle nivåer. Kravet var i utgangspunktet 50 prosent, men dette er likevel et skritt i riktig retning.

For å få en mer rettferdig tilgang til jorda og redusere antall landtvister, fremmet SSLS også et lovforslag om kvinners rett til å eie, registrere og arve land. Andre partnere har gjennomført møter med statlige og fylkeskommunale myndigheter og involvert lokale og nasjonale myndigheter i bevisstgjøringskampanjer om landrettigheter, blant annet gjennom å invitere dem til å lytte til lokalbefolkningens erfaringer.

Ungdomsorganisasjonen Okay Africa Foundation (OAF) fremmet et forslag til ungdomsutviklingspolitikk for den nasjonale lovgivende forsamlingen, for å motvirke tradisjonelle strukturer som begrenser kvinners og ungdoms deltakelse i styre og stell. Loven er fremdeles satt på vent. Medieorganisasjonen AMDISS lyktes i å få overført ansvaret for alle mediespørsmål til Medietilsynet. Dette ble tidligere håndtert av den nasjonale sikkerhetstjenesten når myndighetene oppfattet informasjonen som negativ eller kritisk. AMDISS overleverte også en begjæring om å fjerne ærekrenkelse som en straffbar handling i medieloven, fordi det bidrar til journalisters selvsensur.

HÅNDTERER INTERESSEKONFLIKTER

Norsk Folkehjelp har også støttet etableringen av systemer – drevet av lokale grupper – for kartlegging av naturressurser og sosio-økonomiske forhold på elleve steder i landet. Dette hjelper lokale ledere med å håndtere interessekonflikter som oppstår i forbindelse med tilgang til og bruk av naturressursene. I tillegg har Norsk Folkehjelp arbeidet for å styrke den lokale kapasiteten i katastrofetruede områder for å hindre, forebygge og håndtere katastrofer.

Lokalsamfunnene befinner seg vanligvis i førstelinja under katastrofer. Derfor har vi støttet 31 sivilsamfunnsgrupper med kapasitetsbygging, og det er etablert 67 lokalbaserte grupper for risikoreduksjon under katastrofer. De spiller en viktig rolle i spredning av informasjon og tidlig varslings. Siden lokale konflikter er en stor trussel mot helse og levebrød, har Norsk Folkehjelp også støttet opprettelsen av 12 fredskomiteer som har vist bemerkelsesverdig initiativ, mot evne til å starte og opprettholde freds- og forsoningsarbeidet.

SØR-SUDAN

Styreform: **Republikk**

Hovedstad: **Juba**

Offisielle språk: **Engelsk (offisielt), arabisk (sudanske varianter), regionale språk som dinka og nuer**

Flateinnhold: **644 329 km²**

(Norge: 385 000 km²)

Folketall: **10,5 millioner fordelt på 64 etniske grupper, de to største er dinka og nuer**

Religion: **Animisme, kristendom og islam**

BNP pr. innbygger: **1600 USD**

(Norge: 72 420 USD)

Gjennomsnittsalder: **18,6 år (Norge: 39,5 år)**

Alder: **62 % av befolkningen er under 25 år**

Mødredødelighet ved fødsel: **Høyet**

i verden

KVINNER I FRONT MOT VOLD

Snart ti år har gått siden Sør-Sudan ble selvstendig. Fortsatt er det et sterkt behov for fredelige løsninger på mangeårige konflikter. Flere kvinneorganisasjoner har engasjert seg i kampen mot vold, og i særlig grad mot kjønnsbasert vold.

Volden skyldes ikke bare vedvarende konflikter i landet, der ulike militære grupper står mot hverandre, men også spenninger innad i lokalsamfunnene på grunn av misbruk og rettighetsbrudd. Den langsiktige konflikten har destabilisert manges liv og økt sårbarheten blant forskjellige grupper, spesielt kvinner og barn. Med Norsk Folkehjelps støtte har kvinneorganisasjoner som StewardWomen engasjert myndigheter og lokalsamfunn for å redusere volden og gradvis øke kvinners beskyttelse.

Steward Women ble etablert i 2009 for å

jobbe med kjønnsbasert vold. I 2012 startet de et program for å gi flere kvinner juridisk hjelp i kjønnsrelaterte voldssaker. De har også sammen med landsbyledere vært sentrale i arbeidet med å løse skilsmisssaker.

Gjennom sine mobile juridiske klinikker støtter StewardWomen kvinners rettigheter og bidrar til at de får sakene sine rettslig behandlet. I 2019 organiserte lederen Josephine Chandiru og hennes kolleger 17 lokale meklingsmøter i sine mobile klinikker og ved familiedomstolene, i et forsøk på å sikre fred og stabilitet i lokalsamfunnet. Takket være

disse meklingene oppnådde 107 overlevende etter kjønnsbasert vold rettferdighet.

Videre klarte StewardWomen å legge til rette for to mobile rettsmøter i Nimule og Magwi-områdene i Eastern Equatoria State, som ikke har etablerte, permanente domstoler. Disse rettsmøtene behandlet 35 saker, som blant annet involverte seksuell vold mot kvinner. Slike rettsmøter er avgjørende for å sikre at skyldige blir stilt til ansvar for sine voldelige handlinger, opprettholde fred og sikkerhet, og redusere volden i lokalsamfunnene så vel som i landet som helhet.

GI DITT BIDRAG

Du kan støtte samarbeidsprosjektet mellom FO og Norsk Folkehjelp ved å starte din egen innsamling. Du kan gjøre dette ved å ved opprette egen innsamling på Facebook eller Spleis, eller bruke kontonummer 9001 08 76000. Vipps-nummer 10145 kan også brukes, merk støtten med FO og navn på klubb eller forening.

FÅ INFORMASJON

For spørsmål og informasjon, kontakt: FO v/Allis Aresdatter, tlf.: 910 08 107, allis.aresdatter@fo.no eller Norsk Folkehjelp v/Heidi Gulbrandsen Smerud, tlf.: 916 24 293, heidis@npaid.org.

FØLG OSS

facebook.com/folkehjelp
twitter.com/norskfolkehjelp
Norsk Folkehjelp PB 8844 Youngstorget
0028 OSLO
Tlf.: 22 03 77 00
www.folkehjelp.no